

Aan

Minister VWS

Deadline: 28-02-2024

Ontworpen door

nota

(ter beslissing)

Verzending rapportage met de nulmeting van de
Monitor Zeggenschap 2023 en factsheet

Datum Document
16-02-2024

Kenmerk
3780229-1061989-MEVA

Bijlage(n)
1. Rapportage nulmeting
2. Factsheet

1. Aanleiding

- Tijdens de begrotingsbehandeling van VWS 2024 heeft u toegezegd de resultaten van de Monitor Zeggenschap in het voorjaar naar de TK te versturen.
- De Monitor Zeggenschap is ontwikkeld door Accuralis en gebaseerd op het advies van Chief Nursing Officer (CNO) prof. dr. E. Finnema inzake de onafhankelijke monitoring van zeggenschap in de zorg.
- Het doel van de Monitor Zeggenschap is meten hoe verzorgenden, verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten en begeleiders (VVVB'ers) zeggenschap ervaren, inzichtelijk maken van de mate waarin verschillende factoren hierop van invloed zijn (zoals de formele zeggenschapsstructuur binnen een organisatie) en het volgen hoe de ervaren zeggenschap zich door de tijd (aankomende vijf jaar) ontwikkelt.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met verzending van de rapportage met de nulmeting van de Monitor Zeggenschap 2023 en de bijhorende factsheet. De stukken zijn vergezeld van een oplegbrief zonder inhoudelijke reactie op de resultaten. In de factsheet worden de belangrijkste resultaten vermeld. Een verdere inhoudelijke reactie is niet aan de orde aangezien de resultaten van de Monitor door het Landelijk Actieplan Zeggenschap (LAZ)¹ nader geduid zullen

¹ Het LAZ bestaat uit een samenwerkingsverband van de verschillende veldpartijen die VVVB'ers vertegenwoordigen, waaronder V&VN, BPSW, de BoZ-partijen, Jeugdzorg Nederland en Sociaal Werk Nederland.

worden om in kaart te brengen hoe organisaties actief en praktisch aan de slag kunnen met de verbeterpunten die voortkomen uit de Monitor. Het LAZ zal de inzichten ook gebruiken voor het ontwikkelen van praktische leermiddelen en deze delen met VVVB'ers, bestuurders en andere relevante partijen.

De deadline voor het besluit is 28-02-2024 zodat de stukken tenminste één week voor het arbeidsmarktdebat op 06-03-2024 naar de TK verstuurd kunnen worden.

3. Kernpunten

- Het versterken van zeggenschap voor medewerkers in zorg en welzijn is essentieel in een tijd van grote arbeidsmarkttuitdagingen door een tekort aan medewerkers en een groeiende zorgbehoefte.
- Om deze reden wordt sinds 2021, in het bijzonder voor VVVB'ers, beleidsmatig ingezet op het versterken van zeggenschap.
- Als onderdeel van de beleidsmatige inzet is Chief Nursing Officer (CNO) prof. dr. E. Finnema door de voormalige Minister van Volksgezondheid gevraagd te adviseren over een onafhankelijke landelijke monitor 'Zeggenschap in de zorg' (Kamerstukken 2020/21 25295, nr. 1241). Dit advies is op 8 december 2021 naar de Tweede Kamer verzonden.
- Op basis van het advies is een opdracht aanbesteed aan Accuralis, die in 2023 een monitor heeft ontwikkeld en een nulmeting heeft uitgevoerd.

Over de Monitor Zeggenschap:

De Monitor bestaat uit twee delen: de MEZ (monitor ervaren zeggenschap) en de MFZ (monitor formele zeggenschap). De Monitor geeft inzicht in de mate waarin VVVB'ers ervaren dat (de voorwaarden voor) autonomie en zeggenschap aanwezig zijn, op individueel-, team-, landelijk en regionaal niveau en welke factoren hierop van invloed zijn.

Uit de nulmeting blijkt dat de ervaren en formele zeggenschap kan verschillen per branche, regio, beroepsgroep, type governance in organisatie, focus (beslissingen die gaan over werkvoorwaarden of dagelijkse beroepsuitoefening), niveau (individueel tot landelijk) en thema's (zoals: interprofessionele samenwerkingen, kwaliteitsverbetering of kennis- en data-gedreven werken). Aan de nulmeting hebben ruim 21 duizend VVVB'ers meegedaan.

Opvallende scores zijn:

- De gemiddelde totaalscore "ervaren zeggenschap" is 6,0. De VVVB'ers ervaren dus gemiddeld vaker dat (de voorwaarden voor) autonomie en zeggenschap wel aanwezig zijn dan niet.
- Ongeveer de helft van de VVVB'ers (52,2%) heeft behoefte aan (veel) meer zeggenschap.
- De gewenste en huidige vorm van formele zeggenschap ligt fors uit elkaar voor een groot deel van de respondenten.
- De verzorgenden scoren significant lager dan alle andere beroepsgroepen.
- Er is een samenhang tussen de ervaren zeggenschap en de vertrekintentie.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Voor de beleidsmatige inzet op zeggenschap, en dus ook de monitoring hiervan, is politiek breed draagvlak.

- In het regeerakkoord van demissionair kabinet Rutte IV staat: 'Wij zorgen voor meer zeggenschap, een aanpak van de regeldruk, goede (bij)scholing en een betere samenwerking tussen (in)formele zorgmedewerkers. Ook moet meer uren werken in de zorg lonend zijn.'
- In het programma TAZ is zeggenschap een belangrijke randvoorwaarde en zijn afspraken gemaakt over het duurzaam versterken van zeggenschap. Naar aanleiding van deze afspraken is onder andere de Subsidieregeling Veerkracht & Zeggenschap aangepast en verlengd.
- In het IZA is in de arbeidsmarktparagraaf als uitgangspunt opgenomen dat zorgprofessionals standaard ruimte krijgen en houden om zeggenschap uit te kunnen oefenen.
- Naar aanleiding van de motie van de leden Ellemée en Tielen is per 1 juli 2023 zeggenschap van zorgverleners in de Wkkgz wettelijk verankerd.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De resultaten van de monitor zijn reeds door het Ministerie van VWS gedeeld met het LAZ, zodat het LAZ de inzichten uit de monitor vroegtijdig kan gebruiken als basis voor de praktische leermiddelen die zij ontwikkelen en organisaties actief en praktisch aan de slag kunnen met de verbeterpunten die voortkomen uit de monitor. Daarnaast heeft het LAZ, evenals de CNO, geadviseerd over de inhoud en vormgeving van de bijhorende factsheet, zodat dit voldoende aansluit bij de doelgroep. Na verzending aan de TK zullen de uitkomsten van de monitor door het door Accuralis, het LAZ en de CNO verder worden verspreid.

c. Financiële en personele gevolgen

N.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

N.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De directie Patiënt en Zorgordening, de directie Jeugd, de directie Langdurige Zorg en de Directie CZ zijn reeds op de hoogte van de rapportage van de nulmeting en de bijhorende factsheet. Ook de DCo is op de hoogte.

f. Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

g. Toezeggingen

N.v.t.

h. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.